

قانون اساسی

جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۵۸

با

اصلاحات و تغییرات و متمم قانون اساسی

مصوب ۱۳۶۸

انتشارات حقوق اسلامی

ایران، قانون اساسی (جمهوری اسلامی)
قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۵۸ با
اصلاحات و تفسیرات و تنمیه قانون اساسی مصوب ۱۳۶۸. - - قسم :
حقوق اسلامی ، ۱۳۸۴ .
۱۴۲ ص

ISBN 964-8692-34-3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
۱. ایران - - قانون اساسی (جمهوری اسلامی). الف. عنوان .
۱۳۸۴ ی ۸ / ۱۳۶۸ ۲۰۶۴/۵ KMH ۳۴۲ / ۵۵۰۲۳
ث
کتابخانه ملی ایران ۲۶۱۹۱ - ۸۴ م

شناسنامه کتاب
نام : قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران همراه با فهرست
موضوعی

تدوین : حسین صادقی

ناشر : حقوق اسلامی

حروفچینی و صفحه آرایی : اسماعیلی

نوبت چاپ : اول ۸۵

تیراژ : ۳۰۰۰

چاپ : معراج

قیمت : ۵۵۰ تومان

شابک : ۳-۳۲-۸۶۹۲-۹۶۴
ISBN 964-8692-34-3

مرکز پخش : انتشارات حقوق اسلامی

تلفن و دورنگار : ۷۷۳۳۲۰۰ - ۲۵۱

کلیه حقوق محفوظ است.

هرگونه تکثیر و برداشت جهت تهیه کتاب و جزوه شرعاً و
قانوناً مجاز نمی باشد.

فهرست

صفحه	عنوان
۶	مقدمه
۱۹	فصل اول : اصول کلی
۲۸	فصل دوم : زبان ، خط ، تاریخ و پرچم رسمی کشور
۳۰	فصل سوم : حقوق ملت
۳۷	فصل چهارم : اقتصاد و امور مالی
۴۴	فصل پنجم : حق مالکیت ملت و قوای ناشی از آن
۴۷	فصل ششم : قوه مقننه
۴۷	مبحث اول : مجلس شورای اسلامی
۵۱	مبحث دوم : اختیارات و صلاحیت مجلس شورای اسلامی
۶۲	فصل هفتم : شوراها
۶۵	فصل هشتم : رهبر یا شورای رهبری
۷۲	فصل نهم : قوه مجریه
۷۲	مبحث اول : ریاست جمهوری و وزرا
۸۴	مبحث دوم : ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
۸۷	فصل دهم : سیاست خارجی
۸۹	فصل یازدهم : قوه قضائیه
۹۷	فصل دوازدهم : صدا و سیما
۹۸	فصل سیزدهم : شورای عالی امنیت ملی
۱۰۰	فصل چهاردهم : بازنگری در قانون اساسی
۱۰۲	اصول قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸ که
	در بازنگری مصوب ۱۳۶۸ تغییر یافته است.
۱۲۱	نمایه (فهرست راهنما)

اصلاحات و تغییرات و متمیم قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸

دولت جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد اصلاحات و تغییرات و متمیم قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸ را که شورای بازنگری قانون اساسی به موجب فرمان - مورخ ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ قائد عظیم الشان و رهبر کبیر انقلاب جهانی اسلام و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت الله العظمی امام خمینی قدس - سره الشریف در چهل و هشت اصل مدون و چند متمیم و توضیح در جلسات مورخ هفدهم تا بیستم نیرماه یکهزار و سیصد و شصت و هشت هجری شمسی به طور نهایی بررسی و تدوین کرده و در چهل و یکمین اجلاس خود به تصویب نهایی رسانده و مقام معظم رهبری آن را تأیید و امضاء فرموده و جهت همه پرسى طی فرمان مورخ بیست و هشتم تیر ماه یکهزار و سیصد و شصت و هشت به دولت ابلاغ کرده اند به شرح زیر به همه پرسى می گذارد:

ماده ۱- در تمامی اصول و سرفصل ها و مقدمه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، عبارت «مجلس شورای ملی» به «مجلس شورای اسلامی» تغییر می یابد.
ماده ۲- عنوان مبحث اول فصل نهم به «ریاست جمهوری و وزراء» تبدیل گردد و عنوان «مبحث سوم» همین فصل (قبل از اصل یکصد و چهل و سوم) به «مبحث دوم» تغییر یابد و عنوان «مبحث دوم» نخست وزیر و وزراء» (قبل از اصل یکصد و سی و سوم) حذف گردد و عنوان «فصل دوازدهم» رسانه های گروهی» به «فصل دوازدهم» صدا و سیما» تغییر یابد و قبل از اصل یکصد و هفتاد و ششم عنوان «فصل سیزدهم» شورای عالی امنیت ملی» و قبل از اصل یکصد و هفتاد و هفتم، عنوان «فصل چهاردهم» بازنگری در قانون اساسی» افزوده گردد.

ماده ۳ - اصول ۵-۵۷-۶۰-۶۴-۶۹-۷۰-۸۵-۸۷-۸۸-۸۹-۹۱-۹۹-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۴-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۵۷-۱۵۸-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۷۴-۱۷۵ اصلاح می شود و تغییر و متمیم می یابد و به جای اصول قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸ قرار می گیرد. و اصول ۱۷۶ و ۱۷۷ نیز به قانون اساسی اضافه می شود و کلیه اصلاحات و تغییرات و جایجایی ها و اضافات در چهل و هشت اصل مدون به شرح زیر تصویب می گردد.

۱- اصلاحات، تغییرات و اضافات در متن قانون اساسی گنجانده شده است.

شماره ۱/۳۰۶۳

۱۳۶۸/۵/۲۴

دولت محترم جمهوری اسلامی

بدین وسیله متن تجدیدنظر شده قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که به وسیله شورای بازنگری قانون اساسی تصویب گشته و طبق اعلام شورای محترم نگهبان در همه پرسى مورخ ۱۳۶۸/۵/۶ به قبول و تأیید ملت عزیز ایران نائل گردیده است، برابر اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی ابلاغ می گردد.

سید علی خامنه ای

نقل از روزنامه رسمی، شماره ۱۲۹۵۷، ۱۳۶۸/۶/۶

شماره ۵۷۶۵۰

۱۳۶۸/۵/۳۰

برادر گرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای کروبی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

برادر گرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای یزدی ریاست محترم قوه قضائیه
کلیه وزارتخانه ها و سازمان ها و مؤسسات دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی
متن اصلاحات و تغییرات و تسمیم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
که وسیله شورای بازنگری قانون اساسی منصوب از سوی امام امت و مقام معظم
ولایت فقیه حضرت آیت الله العظمی امام خمینی قدس سره تصویب و طبق
اعلام شورای نگهبان در همه پرسى مورخ ۱۳۶۸/۵/۶ به قبول و تأیید ملت عزیز
ایران رسیده و برابر اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی طی نامه شماره
۱/۳۰۶۳ مورخ ۱۳۶۸/۵/۲۴ ریاست محترم جمهوری واصل گردیده به پیوست
جهت اجراء ابلاغ می گردد.

رئیس هیات دولت جمهوری اسلامی ایران

میر حسین موسوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا
مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

مقدمه

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبین نهادهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه ایران بر اساس اصول و ضوابط اسلامی است که انعکاس خواست قلبی امت اسلامی می باشد.

ماهیت انقلاب عظیم اسلامی ایران و روند مبارزه مردم مسلمان از ابتدا تا پیروزی که در شعارهای قاطع و کوبنده همه قشرهای مردم تبلور می یافت، این خواست اساسی را مشخص کرده و اکنون در طلیعه این پیروزی بزرگ، ملت ما با تمام وجود نیل به آنرا می طلبد.

ویژگی بنیادی این انقلاب نسبت به دیگر نهضت های ایران در سده اخیر مکتبی و اسلامی بودن آنست. ملت مسلمان ایران پس از گذر از نهضت ضد استبدادی مشروطه و نهضت ضد استعماری ملی شدن نفت، به این تجربه گرانبار دست یافت که علت اساسی و مشخص عدم موفقیت این نهضتها، مکتبی نبودن مبارزات بوده است. گرچه در نهضت های اخیر خط فکری اسلامی و رهبری روحانیت مبارز سهم اصلی

و اساسی را بر عهده داشت، ولی به دلیل دور شدن این مبارزات از مواضع اصیل اسلامی، جنبش ها به سرعت به رکود کشانده شد، از اینجا وجدان بیدار ملت به رهبری مرجع عالیقدر تقلید حضرت آیه الله العظمی امام خمینی، ضرورت پیگیری خط نهضت اصیل مکتبی و اسلامی را دریافت و این بار روحانیت مبارز کشور که همواره در صف مقدم نهضت های مردمی بوده و نویسندگان و روشنفکران متعهد با رهبری ایشان، تحرک نوینی یافت. (آغاز نهضت اخیر ملت ایران در سال هزار و سیصد و هشتاد و دو هجری قمری برابر با هزار و سیصد و چهل و یک هجری شمسی می باشد).

طلیعه نهضت

اعتراض درهم کوبنده امام خمینی به توطئه امریکائی «انقلاب سفید» که گامی در جهت تثبیت پایه های حکومت استبداد و تحکیم وابستگی های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران به امپریالیزم جهانی بود، عامل حرکت یکپارچه ملت گشت و متعاقب آن انقلاب عظیم و خونبار امت اسلامی در خرداد ماه ۴۲ که در حقیقت نقطه آغاز شکوفائی این قیام شکوهمند و گسترده بود، مرکزیت امام را به عنوان رهبری اسلامی تثبیت و مستحکم نمود و علیرغم تبعید ایشان از ایران در پی اعتراض به قانون ننگین کاپیتولاسیون (مصونیت

مستشاران آمریکائی) پیوند مستحکم امت با امام همچنان استمرار یافت و ملت مسلمان وبه ویژه روسنفکران متعهد و روحانیت مبارز، راه خود را در میان تبعید و زندان، شکنجه و اعدام ادامه دادند.

در این میان قشر آگاه و مسوول جامعه، در سنگر مسجد، حوزه های علمیه و دانشگاه، به روشنگری پرداخت و با الهام از مکتب انقلابی و پر بار اسلام تلاش پیگیر و ثمر بخشی را در بالا بردن سطح آگاهی و هشیاری مبارزاتی و مکتبی ملت مسلمان آغاز کرد. رژیم استبداد که سرکوبی نهضت اسلامی را با حمله درخمیانه به فیضیه و دانشگاه و همه کانون های پر خروش انقلاب آغاز نموده بود، به مذبوحانه ترین اقدامات دذمنشانه، جهت رهائی از خشم انقلابی مردم دست زد و در این میان جوخه های اعدام، شکنجه های قرون وسطائی و زندان های دراز مدت، بهائی بود که ملت مسلمان ما به نشانه عزم راسخ خود به ادامه مبارزه می پرداخت. خون صدها زن و مرد جوان و با ایمان که سحرگاهان در میدان های تیر فریاده الله اکبر سر می دادند یا در میان کوچه و بازار هدف گلوله های دشمن قرار می گرفتند، انقلاب اسلامی ایران را تداوم بخشید، بیانیه ها و پیامهای پی در پی امام به مناسبت های